

Документознавство і сучасні методології дослідження

Підготувала студентка V курсу
Гладка Анастасія Володимирівна

Мета дослідження: дослідити сучасні методології дослідження в документознавстві.

Відповідно до визначеної мети було поставлено такі завдання:

- дослідити зміст та структуру документознавства як науки;
- охарактеризувати методологію наукового дослідження;
- розкрити емпіричний та теоретичний рівні наукового пізнання;
- висвітлити методи документознавчих досліджень;
- визначити можливості застосування сучасних методологічних принципів та прийомів в документознавстві;
- розкрити значення розробки новітніх методологій дослідження в сучасному інформаційному світі.

Предмет дослідження:
характеристика сучасних
методологій дослідження в
документознавстві.

Об'єкт дослідження: наукові
методології дослідження.

Під час написання дослідження були використані такі методи: хронологічний, історико-порівняльний, системний, структурно-функціональний, кількісний, якісний аналіз та метод узагальнення.

Практична цінність отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані і запропоновані у магістерській роботі наукові ідеї, методичні підходи, пропозиції та висновки можуть використовуватися студентами для розв'язання актуальних проблем методології документознавства.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКИ

- Взявши до уваги генезис документознавства і значний внесок відомих учених у його розвиток, хотілося би зазначити, що не дивлячись на недовгу історію існування, документознавство пройшло великий шлях свого становлення.
- Досліджено, що документознавство як наукова дисципліна має науково-методологічний базис, який розвивається на основі теорії інформаційної діяльності як одного з нових наукових напрямів сучасності, який визначає, що будь-яка доцільна діяльність суспільства базується на інформаційному процесі.

- Визначено, що методологічна робота не обмежується аналізом пізнання, вона розглядає схеми діяльності, які створюють фахівці з метою поновлення та відтворення соціального буття.
- З'ясовано, що теоретичний рівень відрізняється від емпіричного тим, що на ньому відбувається наукове пояснення фактів, отриманих на емпіричному рівні. Емпіричний та теоретичний рівні не можна відділяти один від одного. Саме їх єдність дозволяє досягти об'єктивності у дослідженні.

РОЗДІЛ 2

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА І МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ

- З'ясовано, що існує п'ять рівнів методів документознавчих досліджень: діалектико-матеріалістичні; загальнонаукові; спеціальні, розроблені в окремих наукових дисциплінах; методи, специфічні для низки споріднених наукових дисциплін, що вивчають спільний об'єкт; конкретні методи, що їх застосовують у документознавчих та бібліографознавчих дослідженнях.
- Визначено, що спеціальні методи документознавчих досліджень – це методи, які розроблені в окремих наукових дисциплінах, але такі, що самі стали загальнонауковими.

- Доведено, що системний підхід у документознавстві не обмежується лише вивченням об'єкту як системи, а й може вивчати сукупності документів, потоки управлінської документації, розглядати процес як системний об'єкт. Системний підхід – це, перш за все, методологічний підхід, в якому об'єкт виступає системою. Кожна система має декілька компонентів, які взаємопов'язані між собою. Саме системний підхід у документознавстві допомагає визначити місце кожного елемента системи, його основні характеристики, глибше розглянути та вивчити риси цих елементів та побудувати більш складну схему дослідження об'єкту системи.

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДОЛОГІЙ ДОСЛІДЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

- З'ясовано, що сучасна комп'ютерна техніка знаходиться на етапі суттєвих трансформацій, які визначаються, в першу чергу детермінантою штучних інтелектуальних структур. Практика розробок та впровадження сучасних інформаційних технологій в документознавчу практику ставить на порядок денний нагальну потребу формування нової методології інтелектуального опанування світу.
- Доведено, що саме така методологія визначить докорінні зміни в апаратному і програмному забезпеченні інформаційних систем та принципи їх функціонування для досягнення максимальних форм інтелектуальної потужності.

- Зроблено висновок, що вирішення вказаних завдань буде визначати не лише більшу ефективність новітніх інтелектуальних технологій, а призведе й до суттєвих позитивних трансформацій документознавчої науки в цілому.
- Зараз зміст поняття «сучасна інформаційна інтелектуальна технологія» суттєвим чином розширився і містить, принаймні, шість основних напрямів, в рамках яких досліджуються питання створення прикладних інтелектуальних систем.

- Питання щодо визначення методології досліджень документознавства належить до числа найбільш дискусійних та недосліджених для сучасної документознавчої сфери, тому воно потребує ретельного дослідження. Отож, лейтмотивом роботи є характеристика сучасних методологій досліджень в документознавстві, включаючи при цьому дослідження методологій наукового дослідження, емпіричного та теоретичного рівнів наукового пізнання, спеціальних методів документознавчих досліджень, а також новітніх методологій дослідження в сучасному інформаційному світі.

- У моїй роботі вперше комплексно та всебічно висвітлюються питання, пов'язані з розвитком та сучасним станом методології документознавства. У магістерському дослідженні систематизовано розглянуто зміст та структуру документознавства як науки, охарактеризовано методи документознавчих досліджень, а також комплексно висвітлено можливості застосування сучасних методологічних принципів та прийомів в документознавстві.

В сучасних умовах варто повніше застосувати всі позитиви, набуті в попередні часи, створити об'єктивну історію українського діловодства, документознавства. Базуючись на ідеях постмодерного дискурсу, який пропагує поліметодологію, на озброєння варто взяти історичний антропологізм. Кожен дослідник у своїй діяльності має обов'язково керуватися таким правилом: максимально «залюднювати» свої праці, оскільки саме людині відведена головна роль у суспільному житті та інтелектуальному процесі. Саме роль людського фактору актуалізується при створенні документальних носіїв інформації. Розглянуті в магістерській роботі проблеми методології досліджень в документознавстві мають непереоціненне теоретичне і прикладне значення, залишаються актуальними та перспективними для документознавства.